

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1038

22.10.2025

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør etter skadedyr – egeninnsats –plutselig skade på innbo – ubeboelig?

Foretaket bekreftet dekning for bekjempelse av skadedyr og ba sikrede engasjere et firma til å utføre jobben. Sikrede meldte så inn krav om dekning av egeninnsats i form av vask, bekjempelse og kontakt med saneringsfirmaet og foretaket. Foretaket dekket noe av egeninnsatsen, men avviste dekning av egeninnsats medgått til reise og kontakt med skadedyrfirma og foretaket. Sikrede mente imidlertid at foretaket måtte dekke all egeninnsatsen, da hun hadde brukt mye tid på saken grunnet dårlig saksbehandling fra foretaket. Deretter skrev sikrede at det hadde oppstått bygningsskader og skader på innbo etter skadedyr. Foretaket sendte en takstmann som ikke fant påvist noen bygningsskader, og han oppga at det ikke var fremvist innbo med skader under befaringen. Han mente også at boligen var beboelig. Foretaket avviste dekning av skader på innbo og erstatning for at boligen var ubeboelig. Sikrede mente imidlertid at foretaket måtte dekke skadene på innboet, og anførte at hun hadde kastet innboet før befaring fordi foretaket brukte lang tid på å svare på hennes henvendelser om innboet. Hun mente at dette måtte være foretakets risiko. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at hun hadde krav på ytterligere erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning etter skadedyrangrep.

Sikrede har bygningsforsikring med følgende vilkår:

2.2 Dyr

Skade på fullverdiforsikret bolig/fritidsbolig erstattes:

- Skade som skyldes dyr. Med skade menes fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt.
- Bekjempelse av skadedyr etter påvist aktivitet. Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør hvilken metode og skadedyrsfirma som skal benyttes.

Dekkes ikke:

[...]

- Skade på bygningsisolasjon som ikke medfører påvist redusert isolasjonsevne, samt fjerning av rester og ekskrementer etter dyr i tilfeller hvor det ikke foreligger skade på bygning/bygningsdel.

3.4 Merutgifter og tap som følge av erstatningsmessig skade på forsikret bygning

Tap ved at egen bolig ikke kan brukes. Dekningen omfatter også eventuell tapt husleie. For fritidsbolig er erstatningen begrenset til 25 000 kroner.

5. Erstatningsberegning

[...]

Eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med 250 kroner i timen. Antall timer begrenses til hva som er normal utbedringstid/utførelsestid.

Sikredes innboforsikring omfatter:

4.10 Annen skade på innbo

Dekkes

- Annen fysisk skade når dette skyldes en tilfeldig og plutselig ytre hendelse på de forsikrede gjenstandene
- Skadeårsaken må være kjent, og være knyttet til et bestemt tidspunkt.

Sikrede informerte foretaket i desember 2023 om skadedyr i hytten. Foretaket ba sikrede om å kontakte et skadedyrfirma for å igangsette undersøkelser og sanering. Sikrede kontaktet B.

Sikrede oversendte foretaket faktura fra B fra januar 2024 for bekjempelse av skadedyr. Foretaket bekreftet dekning med fratrekk for egenandel.

Sikrede krevde deretter dekning av egeninnsats i januar 2024 og anførte at det var trukket feil egenandel. Sikrede skrev følgende om egeninnsats i saken:

[...]

Timer vi har brukt.

131223, 1 time Kontakt med forsikring og kontakt med firma for utredning.

Forsikringen ba oss om å kontakte for å få en rapport.

141223, 5 timer Inspeksjon, mm. (kl. 9.00 -14.00).

5 timer Fjerning av spor, isolasjon mm. (kl. 16.00-21.00).

271223, 4 timer Inspeksjon, mm. utbedring tiltak (kl. 12.00-16.00).

110124, 1 time Oppdatering og bilder til inspektør.

[...]

Foretaket bekreftet dekning for noen av utgiftspostene, men informerte samtidig om at det ikke dekket noen utgifter i forbindelse med reise/arbeid/tapt arbeidsinntekt i forbindelse med besøk av takstmann. Foretaket rettet også feilen mht. egenandel.

Sikrede klaget i april og anførte at foretaket tidligere hadde sagt at egeninnsats var dekket av forsikringen. Både sikrede og skadedyrkontrollør hadde mottatt denne informasjonen.

Foretaket fastholdt sin vurdering og viste til at forsikringen ikke dekket administrative oppgaver som eksempelvis ventetid på håndverkere/koordinering eller tapt arbeidsfortjeneste. Dette var ansett som en del av eierbyrden. Foretaket hadde utbetalt fem timer egeninnsats.

Sikrede oversendte oppsett av egenarbeid i form av rydding og vasking i mai 2024. Foretaket bekreftet dekning for fem timer eget arbeid.

På grunn av partenens uenighet om dekning for eget arbeid, og om det var dokumenterte bygningsskader etter skadedyr, besluttet foretaket å sende en takstmann. Takstmannen anga i takstrapporten av 3.7.24 at det ikke var noen bygningsskader, og at det heller ikke ble fremvist skadet løsøre ved befaring.

Sikrede oversendte i juli to fakturaer fra B til foretaket og dessuten en egenlagd faktura til foretaket for skader på innbo og eget arbeid på 33 timer. Sikrede mente at skadedyrene hadde forårsaket skader på sofa og teppe og anførte at foretaket hadde bekreftet over telefon at det dekket skadene på innboet. Sikrede forklarte at de hadde brukt mye tid på å komme i kontakt med foretaket og hadde brukt mye tid på skadebegrensning og vasking og rydding etter skadedyr. De

hadde brukt 28 timer på å vaske og rydde og sette opp musefeller og ca. tre timer på å vaske bort spor etter bekjempelser. Det ble vist til at foretaket tidligere hadde skrevet at «[v]i erstatter egen innsats i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med 250 kroner i timene. Det vil si, det fysiske arbeidet som gjøres som er relatert til skaden». I tillegg skrev sikrede at de hadde brukt ca. kr 2 500 på produkter til vask, hygiene og opprydding.

Foretaket betalte fakturaene fra B, men avviste dekning av eget arbeid og innbo. Eget arbeid ble bare dekket om det var relatert til en skade. Sikrede hadde ikke dokumentert fysisk skade på bygning eller innbo utover det som ble erstattet den 15.1.24 og 18.1.24. Videre avviste foretaket erstatning for innbo, da sikrede ikke hadde dokumentert fysisk skade på dette.

Sikrede klaget på saksbehandlingen og anførte at foretaket skriftlig hadde bekreftet dekning og senere trukket det tilbake.

Foretaket fastholdt avslaget. Takstrapporten tilsa at det var overveiende sannsynlig at det var mus på hytta før sikrede overtok den og tegnet forsikring. Bekjempelse av mus var derfor i utgangspunktet ikke dekningsmessig. Foretaket ville utbetale det som hadde medgått til dags dato av bekjempelse, men videre bekjempelse var ikke dekket av forsikringen. Foretaket anførte videre at det ikke var sannsynliggjort en «plutselig» skade på innboet, jf. vilkårene pkt. 4.10. I tillegg hadde forsikringen unntak for skader som består av rift, hull, svimerker, hakk, riper, avskallinger, flekker, lukt og lignende. Det var ikke dokumentert at foretaket hadde gitt et dekningstilsagn.

Sikrede krever ytterligere erstatning for eget arbeid. Etter pkt. 5 i vilkårene har sikrede krav på erstatning for eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende med kr 250 i timen. Sikrede har brukt 33 timer på eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding og bekjempelse. Sikrede har arbeidet med å holde skadedyrene borte i påvente av svar fra foretaket, da det var gnagemerker under kjøkkenet, isolasjon, lister m.m. I tillegg er det brukt kr 2 500 på midler til å utføre egeninnsatsen. Sikrede anfører at egeninnsatsen ville ha vært begrenset dersom foretaket hadde svart på hennes henvendelser tidligere.

Sikrede krever dekning for skade på sofa, et teppe og flere pledd. Sikrede viser til vedlagte bilder. Sikrede forsøkte å få en tilbakemelding fra foretaket på hvordan de skulle håndtere skader på innbo. Foretaket svarte over telefon 8.5.24 at dette skulle dekkes under topp innboforsikring. Sikrede sendte også foretaket en melding før hun kastet innboet. Sikrede skrev at sofa og tepper ble kjørt bort på fredagen og spurte om dette var noe som foretaket ville se på. Sikrede oversendte flere bilder av innboet.

Det er kritikkverdig at bildene ikke ble fremlagt for takstmannen, slik at de kunne medtas i takstrapporten. Dette var årsaken til at takstmannen ikke fikk se skadene på innboet på befaringen. Sikrede anfører at det ikke kan forventes at man tar vare på skadet innbo over en lengre periode. Da foretaket informerte om at det hadde rekvirert en takstmann til å se på skadene, var innboet allerede kjørt til miljøstasjonen. Sikrede anfører at foretaket må bære konsekvensen av at det ikke sendte en takstmann til å se på skadene tidligere.

Sikrede anfører også at det er kunstig å bruke «plutselig»-vilkåret når det er tale om museangrep, jf. eksempelvis FinKN 2022-406 og 2023-191.

Sikrede krever erstatning for at hytta har vært ubeboelig. Sikrede har ikke brukt hytta som normalt på grunn av forsikringssaken. Hytteturene har bestått i å begrense og bekjempe skadedyr.

Sikrede klager på foretakets servicenivå. Det vises til at foretaket har brukt lang tid på å svare på sikredes henvendelser. Sikrede anfører at saken ikke hadde eksistert dersom foretaket hadde sendt en takstmann i starten av desember i 2023. Foretaket sendte ikke en takstmann før i

juli 2024, altså et halvt år etter at saken ble meldt inn.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar, og anfører at sikrede ikke har dokumentert at det har oppstått bygningsskader som skyldes skadedyr. Foretaket har likevel dekket noe av sikredes krav i forbindelse med vask, arbeid med isolasjon og materialkostnader på kr 1 000. Foretaket bestrider at sikrede har dokumentert et behov for arbeid på 33 timer i forbindelse med skadebegrensning, vask, rydding og bekjempelse. Kostnader knyttet til kjøring til og fra fritidshuset, timer brukt til å gjøre fritidshuset tilgjengelig for B og lignende er ikke omfattet av forsikringen og er en del av eierbyrden som sikrede må bære selv. Sett opp mot de relativt høye kostnadene til bekjempelse betalt til B, kan foretaket ikke se at sikrede har sannsynliggjort ytterligere behov for bekjempelse fra sikredes side. Foretaket mener at det er utbetalt tilstrekkelig erstatning for eget arbeid sett opp mot hvilke skader som er avdekket.

Foretaket bestrider at sikrede har krav på erstatning for skader på innbo. Det er ikke dokumentert at skadene på innboet oppstod plutselig. Foretaket viser også til takstrapporten, hvor det fremgår at det ikke er fremvist noe løssøre med skader under befaringen. Bildene vedlagt i bilag 8 viser heller ingen dekningsmessige skader som har oppstått plutselig grunnet skadedyr. I tillegg viser foretaket til at pkt. 4.10 har unntak for skader som består av rift, hull, flekker, lukt og lignende.

Foretaket bestrider at sikrede har krav på erstatning for at hytta ikke har vært brukbar. Ifølge takstrapporten har takstmannen vurdert fritidshuset som beboelig. Det er heller ikke vist til skader eller utbedringsbehov som tilsier at fritidshuset har vært ubeboelig. Sikrede har ikke dokumentert at fritidshuset har vært ubeboelig som følge av en dekningsmessig skade.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets erstatningsoppgjør er korrekt mht. dekning for

1. skader på innbo
2. egeninnsats, og
3. ubeboelighet.

1. Skader på innbo

Sikredes forsikring omfatter «tilfeldige og plutselige skader» som fremgår under. Det er derfor et generelt krav om at skaden skal være «plutselig» for at den dekkes.

Forsikringen omfatter under pkt. 4.10 «[a]nnen skade på innbo»

[a]nnen fysisk skade når dette skyldes en tilfeldig og plutselig ytre hendelse på de forsikrede gjenstandene.

Sikrede anfører at «plutselig»-vilkåret ikke kan anvendes fordi det er tale om museskader, jf. FinKN 2022-406 og 2023-191. I FinKN 2023-191 dekket forsikringen «[s]kade som skyldes dyr». Nemnda satte «plutselig»-vilkåret til side fordi vilkåret var dårlig tilpasset skader voldt av mus, som typisk utviklet seg over tid. Begrunnelsen var at dekningen for skadedyr ellers ikke hadde noen mening.

I saken her er det ikke tale om en bestemmelse som spesifikt regulerer skader forårsaket av dyr, men et generelt punkt som dekker andre skader som skyldes en «tilfeldig og plutselig ytre hendelse». Hensikten må da være å avgrense mot skader som typisk ikke utvikler seg plutselig, f.eks. skade voldt av dyr.

Begrepet «plutselig» er ikke definert i vilkårene. Uttrykket betyr i utgangspunktet «momentant», men kan også forstås som «over natten». HR-2024-2040-A avsnitt 53-54 har følgende uttalelse om begrepet «plutselig»:

Uttrykket 'plutselig' betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens Forsikringsrett side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket 'plutselig', mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se Finkn-2024-723. Slik denne saken ligger an, tar jeg ikke stilling til dette på generelt grunnlag.

Formålet med dette forsikringsvilkåret er å unnta fra dekningen skader som utvikler seg gradvis over tid. I Bulls Forsikringsrett side 219 heter det:

'Plutselig' peker i slike tilfelle mot at det må være snakk om en skade som 'slår til' der og da, og ikke en skade som utvikler seg gradvis over tid. Når selskapene ikke vil dekke slike utviklings-skader, er grunnen gjerne at sikrede i disse tilfellene iallfall i prinsippet vil ha mulighet til å treffe forholdsregler – skaden kommer ikke som noen overraskelse for ham.

Dommen viser også i avsnitt 55 til en svensk dom som ligger på linje med ordlyden ovenfor:

Den samme forståelsen av uttrykket 'plutselig' i tilsvarende forsikringsvilkår er lagt til grunn i svensk rett, se Högsta Domstolens dom 25. januar 2024 i sak T 4849-22, avsnitt 23:

Att skadan ska vara 'plötslig' innebär att förloppet är momentant; det ska inte gå att förhindra dess utveckling eller omfattning. En sådan begränsning av det som täcks av försäkringen avser att undanta skador som utvecklar sig över tid.

Referansene til «der og da» og «momentant» synes å legge opp til et strammere tidsperspektiv enn «over natten» med 12–13 timer som nemnda har lagt til grunn. Referansene til at sikrede ved utviklingsskader har mulighet til å treffe forholdsregler, og at det ikke skal «gå att förhindra dess utveckling eller omfattning» tilsier også at det må dreie seg om en momentan skade. Også ved skadeutvikling som skjer i løpet av 12–13 timer kan sikrede i prinsippet ha en mulighet til å unngå skadeutviklingen. Det er derfor uklart om Høyesterett tolker plutselig i tråd med nemndspraksis eller som «momentant». Derimot gir dommen ikke holdepunkter for et lengre tidsperspektiv.

Det er ikke fremlagt sakkyndig dokumentasjon på skadenes utviklingstid. Det er derfor uklart for nemnda om skadene på sofaen og teppene oppstod «plutselig» eller over lenger tid. Skader etter mus oppstår imidlertid typisk over lengre tid, jf. også nemndas vurdering i FinKN 2022-406. Sikrede har derfor ikke sannsynliggjort at innbo skadene oppstod «plutselig».

Sikrede anfører at takstmannen ikke fikk sett innboet fordi de kastet det pga. manglende svar fra foretaket. Sikrede mener det ikke kan kreves at de skal oppbevare skadet innbo over lengre tid. Sikrede har bevisbyrden for at det er oppstått en skade som er omfattet av forsikringen og må derfor sørge for at dette kan dokumenteres. Det er derfor sikredes risiko om de kaster gjenstander som det søkes erstatning for før skadeårsaken eller skadeomfanget er avklart, jf. f.eks. FinKN 2017-561.

Sikrede har også kritisert foretaket for at det ikke sendte en takstmann til å undersøke skadene tidligere. Forsikringsavtalen angir ingen plikt for foretaket til å sende en takstmann, jf. også FinKN 2021-128.

Nemnda kan etter dette ikke se at det er grunnlag for dekning av skader på innbo.

Sikrede anfører at foretaket bekreftet over telefon at skadene var dekket av forsikringen. Denne anførselen er ikke nærmere dokumentert og kan ikke legges til grunn, jf. jf. FSN 4408, FinKN 2020-923 og 2022-1060.

2. Erstatning for eget arbeid?

Sikrede krever ytterligere erstatning for egeninnsats. Foretaket har totalt dekket ti timer egeninnsats.

Ifølge bygningsforsikringen pkt. 5 dekker forsikringen eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende med kr 250 i timen. Egeninnsatsen må være knyttet til en

bygningsskade som er dekket av forsikringen.

Sikrede har topp bygningsforsikring hvor pkt. 2.2 regulerer dekning av skader forårsaket av dyr:

- Skade som skyldes dyr. Med skade menes fysisk skade på bygning/bygningsdel, svekket isolasjonsevne og lukt.
- Bekjempelse av skadedyr etter påvist aktivitet. Med bekjempelse menes reduksjon eller utryddelse. Selskapet avgjør hvilken metode og skadedyrsfirma som skal benyttes.

Dekkes ikke:

[...]

- Skade på bygningsisolasjon som ikke medfører påvist redusert isolasjonsevne, samt fjerning av rester og ekskrementer etter dyr i tilfeller hvor det ikke foreligger skade på bygning/bygningsdel.

Ifølge takstrapporten av 3.7.24 var det ingen bygningsskader etter skadedyr. Sikrede har ikke fremlagt sakkyndig dokumentasjon som motbeviser dette. Nemnda må da legge til grunn at det ikke er påvist bygningsskader etter skadedyr. Når det ikke er påvist bygningsskader, dekker ikke forsikringen fjerning av rester og ekskrementer etter dyr, jf. pkt. 2.2. Sikrede har derfor ikke krav på dekning av egeninnsats i form av vasking og rydding etter skadedyr. Det samme gjelder tetting for å hindre dyr fra å komme inn fordi inngangen ikke er en skade forårsaket av dyr.

3. Ubeboelighet

Sikrede krever dekning for ubeboelighet.

Standard bygningsforsikring pkt. 3.4 kulepkt. 3 angir at foretaket erstatter tap ved at boligen «ikke kan brukes». Formuleringen «ikke kan brukes» tilsier at det ikke er mulig å bo i boligen. I teori og nemndspraksis er det imidlertid lagt til grunn at boligen er ubeboelig dersom «skaden eller de utbedringsarbeider den nødvendiggjør er så omfattende at forsikringstakeren og hans husstand ikke vil kunne føre en noenlunde normal tilværelse i hjemmet», jf. eksempelvis FinKN 2024-1018.

Ifølge takstrapporten av 3.7.24 var boligen beboelig. Nemnda har ikke grunnlag for å overprøve denne vurderingen, og sikrede har ikke fremlagt dokumentasjon på at takstmannens vurdering er feil. Sikrede har dermed ikke krav på erstatning for at hytta ikke kunne brukes.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Eirinn Landgren (forbrukerrepresentant).